

Omgevingsvisie Zeeland

Notitie reikwijdte en detailniveau MER

1. INLEIDING

1.1 Waarom een nieuwe Omgevingsvisie?

De termijn van het huidige Omgevingsplan 2012-2018 eindigt per november 2018. Dat geldt ook voor het milieubeleidsplan, onderdeel van dit Omgevingsplan. De provincie is gestart met de voorbereiding van een nieuwe visie over de ontwikkeling, het gebruik en beheer van de fysieke leefomgeving. Op landelijk niveau zijn bestuurlijke afspraken gemaakt dat iedere provincie vóór 1 juli 2019 beschikt over een Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. In de nieuwe Zeeuwse Omgevingsvisie dienen o.a. de Zeeuwse Kustvisie, Oosterscheldevisie, Natuurvisie en Mobiliteitsvisie te worden opgenomen.

De Zeeuwse Omgevingsvisie anticipeert op de nieuwe Omgevingswet. Die zal op zijn vroegst in werking treden per 1 juli 2019, maar wordt zeer waarschijnlijk uitgesteld tot 1 januari 2021. Op het moment van vaststelling van de Zeeuwse Omgevingsvisie is het huidige wettelijke stelsel nog van toepassing. De Zeeuwse Omgevingsvisie zal dan ook aan de huidige wettelijke eisen moeten voldoen. Zodra de Omgevingswet in werking treedt zal de Zeeuwse Omgevingsvisie worden geëvalueerd en getoetst of voldaan wordt aan de eisen van de Omgevingswet. Daarop vooruitlopend wordt de Zeeuwse Omgevingsvisie zoveel mogelijk al Omgevingswet-proof gemaakt.

1.2 Waarom een Plan-MER?

De Zeeuwse Omgevingsvisie is een wettelijk verplicht plan. De Wet milieubeheer schrijft voor dat voor wettelijk verplichte plannen een milieueffectrapport (Plan-MER) moet worden opgesteld, indien:

- het plan kaderstellend is voor toekomstige m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten, of
- de noodzaak bestaat om een Passende beoordeling op te stellen, zodat significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Voor de Zeeuwse Omgevingsvisie geldt dat beide criteria van toepassing zijn. De Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie geeft inzage in de strategische opgaven en kernthema's met daarbij de relevante discussiepunten, vragen en dilemma's. Zo zijn er vragen over de mate waarin ruimte kan worden gegeven aan toekomstige activiteiten die vermeld staan in de bijlagen C (m.e.r.-plicht) en D (m.e.r.-beoordelingsplicht) van het Besluit m.e.r.

Voorbeelden van dergelijke activiteiten zijn:

- de oprichting, wijziging of uitbreiding van windturbineparken vanwege de ambitie energieneutraal;
- het aanleggen, wijzigingen of uitbreiden van buisleidingen voor het transport bijvoorbeeld warm water, stoom of kooldioxide vanwege de ambities energieneutraal en circulaire economie;
- de aanleg, wijziging of uitbreiding van een industrieterrein vanwege de ambities biobased en circulaire economie;
- de oprichting, wijziging of uitbreiding van intensieve veehouderijen vanwege de ambitie circulaire economie;
- diepboringen voor geothermie vanwege de ambitie duurzame glastuinbouw;
- de oprichting, wijziging of uitbreiding van installaties voor de verwerking van afvalstromen met het oog op de ambitie circulaire economie.

Indien de Zeeuwse Omgevingsvisie ruimte wil geven aan dit soort activiteiten en daartoe kaders stelt, is de Omgevingsvisie plan-m.e.r.-plichtig. Bij het besluit over de Omgevingsvisie dienen de milieugevolgen volwaardig te worden meegewogen.

Tevens is onderzoek gewenst naar mogelijk significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden in de Zeeuwse Delta. Meer ruimte geven aan activiteiten op het gebied van de vrijetijdseconomie, intensieve veehouderij en glastuinbouw kunnen mogelijk conflicteren met de ambities voor behoud en bescherming van natuur- en landschapswaarden en de biodiversiteit. Een Passende beoordeling is nodig om significante effecten voor de instandhoudingsdoelen van Natura-2000 gebieden uit te sluiten. In het bijzonder speelt daarbij de vraag wat de beschikbare stikstofdepositieruimte is voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vanwege de Programmatische Aanpak Stikstof.

1.3 Doel van deze notitie

In deze conceptnotitie reikwijdte en detailniveau MER geeft Gedeputeerde Staten inzage in de thema's en discussiepunten waarover in de Omgevingsvisie keuzen moet worden gemaakt. De Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie en vastgestelde sectorale beleidsvisies leveren hiervoor de basis. De sectorale beleidsvisies zullen worden uitgewerkt en vertaald naar concreet beleid in de Omgevingsvisie. Tevens geeft de notitie een toelichting op de aanpak van het Plan-MER (hierna kortweg MER).

Met deze notitie reikwijdte en detailniveau MER worden andere bevoegde gezagen (o.a. gemeenten, waterschap), wettelijke adviseurs en partners (o.a. Zeeland Seaports, ZLTO) geraadpleegd over het voornemen tot het opstellen van het MER. Ook de Commissie voor de milieueffectrapportage wordt om advies

gevraagd. Burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen. Op basis van de ingebrachte zienswijzen en adviezen stelt Provinciale Staten het advies reikwijdte en detailniveau vast voor het MER. Daarna wordt een begin gemaakt met het opstellen van het ontwerp Omgevingsvisie en MER.

1.4 Procedure milieueffectrapportage

De plan-m.e.r.-procedure voor de Omgevingsvisie bestaat uit de volgende stappen:

1. Openbare kennisgeving van het voornemen tot het opstellen van het MER en eenieder de mogelijkheid bieden tot het indienen van zienswijzen.
2. Opstellen conceptnotitie reikwijdte en detailniveau MER.
3. Terinzagelegging conceptnotitie reikwijdte en detailniveau MER en het raadplegen van andere bestuursorganen en wettelijke adviseurs over reikwijdte en detailniveau MER.
4. Advies Commissie voor de m.e.r. over de essentiële informatie die het MER dient te bevatten.
5. Vaststellen advies reikwijdte en detailniveau MER op basis van de ingebrachte zienswijzen en adviezen wettelijke adviseurs door Provinciale Staten.
6. Opstellen ontwerp Omgevingsvisie/Omgevingsverordening en concept MER.
7. Beoordeling concept MER op juistheid en volledigheid en de doorwerking van de conclusies van het concept MER in het ontwerp Omgevingsvisie.
8. Terinzagelegging ontwerp Omgevingsvisie en MER.
9. Toetsingsadvies Commissie voor de milieueffectrapportage.
10. Vaststelling Omgevingsvisie en Omgevingsverordening door Provinciale Staten.

Tegelijk met de terinzagelegging van deze notitie reikwijdte en detailniveau MER vindt de openbare kennisgeving plaats van het voornemen van Gedeputeerde Staten tot het opstellen van een Omgevingsvisie en MER.

Voor de Omgevingsvisie en het MER is het college van Gedeputeerde Staten initiatiefnemer. Bevoegd gezag is Provinciale Staten.

De notitie reikwijdte en detailniveau MER wordt voorgelegd aan de volgende te raadplegen bestuursorganen, wettelijke adviseurs, overheden (buurgemeenten en provincies) en partners van de provincie Zeeland:

- het dagelijks bestuur van de Zeeuwse gemeenten;
- het dagelijks bestuur van het Waterschap Scheldestromen;
- het dagelijks bestuur van de provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland en Vlaanderen;
- het dagelijks bestuur van de gemeente Gent

- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (wettelijke adviseur);
- Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (wettelijke adviseur);
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, regiodirectie Zeeland (wettelijke adviseur);
- Rijkswaterstaat Zeeland;
- het dagelijks bestuur van Zeeland Seaports
- het dagelijks bestuur van de Haven van Gent;
- ZLTO;
- Zeeuwse Milieufederatie (ZMf)
- Stichting Het Zeeuwse Landschap;
- Vereniging Natuurmonumenten.

1.5 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk beschrijft de thema's en de nog te maken keuzes in de Omgevingsvisie. Tevens zijn de hoofdlijnen beschreven van reeds vastgesteld sectoraal beleid, zoals de Zeeuwse Kustvisie, Oosterscheldevisie, Natuurvisie en Mobiliteitsvisie. In de Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie zijn thema's benoemd die nader dienen te worden uitgewerkt in de Omgevingsvisie. Op het moment van schrijven van deze notitie reikwijdte en detailniveau MER wordt gewerkt aan een eerste versie van de Kadernota Zeeuwse Omgevingsvisie. Deze Kadernota is de opmaat naar de Omgevingsvisie. Hoofdstuk 2 geeft zeer beknopt op hoofdlijnen een inhoudelijke beschrijving van de thema's die deel uitmaken van deze Kadernota. Deze Kadernota wordt tegelijk met deze notitie reikwijdte en detailniveau MER ter inzage gelegd.

In hoofdstuk 3 is beschreven welke aanpak wordt gevolgd voor het MER. Het opstellen van het MER verloopt parallel aan de uitwerking van het ontwerp Omgevingsvisie. Op deze wijze is het mogelijk om de implicaties van de keuzen in de Omgevingsvisie in te brengen in het proces van het ontwerp Omgevingsvisie. Voor het beoordelen van de gevolgen van keuzen in de Omgevingsvisie wordt een set van criteria gehanteerd. De mate waarin beleidsdoelen worden gerealiseerd en de milieugevolgen van keuzes zullen in het MER worden uitgewerkt naar vier gebieden.

Hoofdstuk 4 bevat een toelichting op het participatieproces van de Omgevingsvisie en de wijze waarop u kunt reageren op de voorgestelde aanpak van het MER.

2. OMGEVINGSVISIE ZEELAND

2.1 Inleiding

De Omgevingsvisie Zeeland is een integrale visie op de ontwikkeling, het gebruik en beheer van de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie beschrijft in samenhang de opgaven en het beleid op de volgende gebieden: infrastructuur (inclusief bouwwerken), watersystemen, kwaliteit van het milieu (water, bodem, lucht), natuur, landschappen en culturele en werelderfgoederen. De uitdaging is om de verschillende sectorale opgaven tot een samenhangende visie te smeden. Voor verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving is al sectoraal beleid geformuleerd, zoals voor de kustzone, natuur, Oosterschelde en mobiliteit. Deze sectorale visies worden naar beleid vertaald in de Omgevingsvisie. Daarnaast zal op diverse thema's het beleid worden geactualiseerd. Dit betreft het beleid voor bedrijventerreinen en industrie, vrijetijdseconomie, duurzame landbouw, glastuinbouw en intensieve veehouderij, duurzame energie, klimaatadaptie en meerlaagsveiligheid, stedenbeleid en het beleid voor een gezonde leefomgeving.

2.2 Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie

De Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie geeft aan waar volgens Provinciale Staten de urgentie ligt. Deze is op 6 juni jl. door Gedeputeerde Staten vastgesteld en op 7 juli besproken en vastgesteld in de vergadering van Provinciale Staten. Met Provinciale Staten zijn diverse kernthema's geformuleerd die het strategisch beleid voor de fysieke leefomgeving omvatten en waarover het moet gaan in de Omgevingsvisie. Bij deze thema's zijn discussiepunten en vragen opgesteld die verder met maatschappelijke partners zullen worden uitgewerkt. De vier strategische opgaven voor de Nationale Omgevingsvisie zijn benut om de verschillende kernthema's te ordenen. Tabel 1 bevat een overzicht van de kernthema's en discussiepunten. De Agenda is de opmaat naar de Kadernota Zeeuwse Omgevingsvisie die als basis fungeert voor het participatieproces met burgers en andere doelgroepen van de Zeeuwse Samenleving.

Tabel 1. Kernthema's Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie

Naar een duurzame en concurrerende economie	
<i>Kernthema</i>	<i>Discussiepunten</i>
Biobased en circulaire economie	In welke mate worden biobased en circulair uitgangspunt voor de toekomstige ontwikkeling van economische activiteiten?
Duurzame landbouw	Gaan we meer (intensieve) veehouderij faciliteren om kringlopen in de landbouw op Zeeuws niveau te sluiten? Gaan we meer ruimte geven aan de glastuinbouw en daarvoor reguliere landbouwgrond vrijmaken? Wat moet er gebeuren met de grote hoeveelheid vrijkomende agrarische gebouwen?
Vrijtijdseconomie	In hoeverre is het wenselijk om langs de kust van de Deltawateren een strategie te benoemen voor verschillende type gebieden en bijbehorende ontwikkelingsmogelijkheden?
Naar een klimaatbestendige en klimaat neutrale leefomgeving	
Duurzame hernieuwbare vormen van energie	In hoeverre is het wenselijk om in te zetten op meer productie van duurzame energie (wind, zon), ook als daardoor de omgeving verandert?
Ruimtelijke Adaptatie (incl. meerlaags-veiligheid)	In welke mate wordt de te verwachten klimaatverandering sturend voor nieuwe locaties voor woningen en bedrijven?
Beschikbaarheid zoet water	Inzetten op meer vasthouden van zoet water i.p.v. meer aanvoeren van zoet water dan wel aanpassen aan de beperkte beschikbaarheid van zoet water?
Naar een waardevolle leefomgeving	
Biodiversiteit overal	Gaan we meer doen aan natuur in combinatie met ander gebruik buiten de specifieke natuurterreinen en biodiversiteit ook benutten in stad en land(bouw)? Hoe gaan we de Natuurvisie uitwerken in de Omgevingsvisie?
Landschap	Hoe en op welke onderdelen willen we bijdragen aan het versterken van het Zeeuws landschap?
Kustgebied	Hoe gaan we de Kustvisie uitwerken in de Omgevingsvisie?
Deltawateren	In hoeverre is de Kustvisie ook toepasbaar op de Deltawateren en het achterland? Hoe gaan we de Oosterscheldevisie uitwerken in de Omgevingsvisie?
Naar een toekomstbestendige bereikbare woon-/werk- en verblijfsomgeving	
Leefbaarheid	Zoveel mogelijk voorzieningen of voorzieningen zoveel mogelijk bereikbaar? Elke kern een voorziening of zoveel mogelijk voorzieningen combineren?
Stedenbeleid	Hoe de bestaande vastgoedvoorraad aanpassen aan de wensen van toekomstige gebruikers?
Bereikbaarheid	Hoe gaan we de Mobiliteitsvisie naar beleid uitwerken in de Omgevingsvisie? Welke keuzes maken we voor het openbaar vervoer?

De Agenda bevat een concept inhoudsopgave voor de Zeeuwse Omgevingsvisie. Voor de verschillende onderwerpen die een plek moeten krijgen in de omgevingsvisie is vermeld welke beleidsopgaven nog actualisering behoeven.

De kernthema's die zijn onderscheiden in de Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie worden in de volgende paragrafen verder toegelicht. Niet alle kernthema's van tabel 1 zijn onder dezelfde titel (kopje) terug te vinden. Zo is het thema 'Beschikbaarheid zoet water' toegelicht in de paragraaf Ruimtelijke Adaptatie. Meerlaagsveiligheid en beschikbaarheid zoet water zijn twee van de vier bouwstenen die vallen onder het beleid voor Ruimtelijke Adaptatie. De kernthema's biodiversiteit en landschap zijn meegenomen in de paragraaf over de Natuurvisie Zeeland. Het thema kustgebied is toegelicht in de paragraaf Zeeuwse Kustvisie. Het thema Deltawateren krijgt aandacht in de paragrafen Vrijtijdseconomie en Oosterscheldevisie. Het thema 'leefbaarheid' is onderdeel van het stedenbeleid. Het thema bereikbaarheid is uitgewerkt in de paragraaf over de Mobiliteitsvisie. De toelichting van de diverse thema's is op hoofdlijnen en zijn een kernachtige samenvatting van de concept Kadernota Zeeuwse Omgevingsvisie, die ook apart is te raadplegen.

2.3 Biobased en circulaire economie

Zeeland heeft de ambitie om een topregio te zijn op het gebied van biobased economie. Zeeland werkt daarin samen met West-Brabant, Zuid-Holland en Vlaanderen. De transitie naar een op groene grondstoffen gebaseerde economie houdt in: ontwikkeling van groene bouwstenen voor hoogwaardige materialen en chemicaliën, sluiten van kringlopen in de procesindustrie en ontwikkeling van nieuwe grondstoffen. Zeeland richt zich op toepassingen die veel toegevoegde waarde opleveren. Denk aan pharma en cosmetica, voeding, chemie en materialen. Chemie en agrofood zijn het meest kansrijk. Met de industrie worden de mogelijkheden verkend van grootschalige bioraffinage. De inzet van biomassa ten behoeve van een biobased economie mag niet ten koste gaan van natuur en milieu.

Bij de ontwikkeling naar een circulaire economie gaat het in essentie om het maximaal sluiten van kringlopen, het toevoegen van waarde in de keten, het gebruik van hernieuwbare energie én een goed doordacht ontwerp van producten 'circulaire design' waardoor de kwaliteit van de gebruikte materialen en grondstoffen behouden blijft. Het doel is minder afhankelijkheid van de aanvoer van (fossiele) grondstoffen van elders en een betere kostprijsbeheersing. De komende decennia zal er een toenemende schaarste optreden van waardevolle grondstoffen die gevolgen heeft voor de prijsvorming van halffabricaten en eindproducten. De transitie naar een circulaire economie, waaronder de biobased economie, is in het belang van de concurrentiepositie van de Zeeuwse industrie.

Om circulaire economie, waardentoevoeging in kringlopen en tekens, ook op 'toepassing te laten zijn' zowel op het domein van ecologie, economie én sociaal. Wat betekent dit voor de integrale afweging op gebiedsniveau juist op het lange termijn perspectief? Mogelijke keuzen zijn:

1. We blijven ons richten op het economisch perspectief zoals in de economische agenda 2017-2021 is geschetst.
2. We passen de inzet op circulaire economie toe op gebieden en betrekken naast het economisch perspectief ook het sociale en ecologische domein hierbij. Zo komen we tot een integrale afweging op gebiedsniveau.

2.4 Duurzame landbouw

Het huidige beleid zet in op de grondgebonden duurzame landbouw en aquacultuur. Voor niet-grondgebonden landbouw, waaronder glastuinbouw en intensieve veehouderij geldt een meer terughoudend beleid.

Voor de glastuinbouw is het huidige beleid gericht op verduurzaming en geconcentreerde ontwikkeling. De Kanaalzone is de belangrijkste en grootste glastuinbouwconcentratie. Daarnaast zijn er concentratielocaties bij Oosterland, Sirjansland, Sint Annaland, Rilland en Kapelle die kleiner van omvang zijn. Koppeling van de glastuinbouw aan de industrie kan een mogelijke bijdrage leveren aan de klimaatdoelstellingen door benutting van restwarmte. Een verdere uitbreiding van bestaande concentratiegebieden moet in de Omgevingsvisie worden afgewogen tegen de belangen van de grondgebonden landbouw, landschap en beschikbare ontwikkelingsruimte in het kader van de PAS.

De intensieve veehouderij in Zeeland is beperkt van omvang. Sinds 2010 is het beleid kwalitatief van insteek en krijgen bestaande bedrijven die willen verduurzamen uitbreidingsruimte. Dat geldt voor de bedrijven kleiner dan 5.000 m². Grotere bedrijven mogen slechts 10% uitbreiden, waardoor deze bedrijven geen duurzame investeringen meer doen. Vanaf juli 2017 geldt een specifieke regeling voor pluimveebedrijven die het Beter Leven Keurmerk willen toepassen. Deze bedrijven krijgen substantiële uitbreidingsmogelijkheden. Hoewel het beleid voor de intensieve veehouderij op onderdelen is aangepast, is een visie gericht op verduurzaming van de sector als geheel aan herijking toe.

2.5 Duurzame hernieuwbare vormen van energie

Het huidige beleid voor duurzame energie onderscheidt vier vormen van hernieuwbare energie: wind, zon, bodemenergie en water. Voor windenergie zijn vijf grote concentratiegebieden aangewezen: de Stormvloedkering, Krammersluizen, Schelde Rijnkanaal in de gemeente Reimerswaal, Sloegebied en Kanaalzone. Daarnaast zijn er in Zeeland nog negen overige locaties waar op kleinere schaal windenergie wordt gewonnen. De provincie Zeeland heeft een

taakstelling van het realiseren van 570,5 MW-windenergie in 2020. Hiervan is ruim 60% gerealiseerd. Lokaal zijn er diverse bottom up initiatieven voor windenergie. Discussiepunt is of er ruimte is om deze initiatieven te honoreren en onder welke voorwaarden.

In het huidige Omgevingsplan zijn zonprojecten op land alleen toegestaan op bestemmingen binnen bestaand bebouwd gebied, op bedrijventerreinen, bij glastuinbouwbedrijven en op daken van gebouwen. Tevens zijn er enkele locaties aangewezen voor zonneparken, bij investeerders is er veel belangstelling voor het realiseren van zonneparken. Discussiepunt voor de Omgevingsvisie is of er extra mogelijkheden zijn voor zonneparken buiten bestaand bebouwd gebied. Ruimte bieden voor zonneparken buiten bestaand bebouwd gebied is maatwerk en mag geen gevolgen hebben voor bestaande landschaps- en natuurwaarden.

Bij bodemenergie gaat het om warmte- en koudeopslag (WKO), geothermie en winning van schaliegas en CBM (Coal-bed-methaan). De provincie staat kritisch tegenover de winning van schaliegas en CBM. Het besluit door de regering over het wel of niet winnen van schaliegas is uitgesteld tot 2023. Vooruitlopend op een toekomstige besluitvorming door het Rijk speelt de keuze om vast te houden aan de kritische houding tegenover schaliegaswinning of zich uitspreken tegen de winning van schaliegas in Zeeland. Geothermie heeft potentie in het gebied noordelijk van de Oosterschelde. In het zuidelijke deel van Zeeland zijn er mogelijkheden voor ondiepe geothermie en restwarmte opslag. Het beleid staat positief tegenover deze vormen van duurzame energie, mits economisch haalbaar. Toepassing van warmte- en koudeopslag (WKO) wordt gestimuleerd, behalve in grondwaterbeschermingsgebieden waar deze activiteit niet is toegestaan.

Opwekking van energie uit water biedt veel kansen in de Zeeuwse delta. Er zijn diverse initiatieven, zoals de ontwikkeling van een getijdencentrale in de Brouwersdam, het Tidal Technology Centre Grevelingendam en de proeven voor een getijdencentrale in de Oosterscheldekering. De toepassing van getijdenenergie vraagt om een integrale afweging met andere waarden, zoals ecologie, waterveiligheid en ruimtelijke inpassing vanwege andere wateractiviteiten (visserij, beroeps- en recreatiescheepvaart).

2.6 Ruimtelijke Adaptatie (inclusief meerlaagsveiligheid)

Vanwege de te verwachten klimaatverandering is in de Omgevingsvisie aandacht nodig voor het aanpassen van de ruimtelijke inrichting. In het kader van het Deltaprogramma 2018 is er de opgave om een regionale klimaatadaptatiestrategie op te stellen voor Zeeland en die door te vertalen in de nieuwe Omgevingsvisie. Bij die opgave gaat het om het anticiperen op vier

risicovolle bedreigingen. Als gevolg van klimaatverandering zijn er risico's op verdroging, extreme neerslag, hittestress en overstroming. Een overweging is om in het kader van de Omgevingsvisie te verkennen welke gebieden overstromingsgevoelig, neerslaggevoelig (lagere poelgronden) en droogtegevoelig zijn. Ook is gericht beleid nodig voor het tegengaan van hittestress vanwege de koppeling met gezondheid en leefbaarheid (ziekte en sterfte), economie (schade landbouw, aantasting waterkwaliteit) en natuur (aantasting biodiversiteit).

Voor het beperken van de risico's op overstroming geldt de strategie van meerlaagsveiligheid. Deze strategie maakt onderscheid tussen drie lagen. Voor de eerste laag, sterke waterkeringen, wordt gezocht naar meekoppelkansen bij dijk- en duinversterkingsprojecten. Wat betreft de tweede laag, de ruimtelijke inrichting wordt er gewerkt aan de optimalisering van het stelsel van compartimenteringskeringen (NRW). De provincie normeert de resterende natte regionale waterkeringen in beheer van het waterschap en zorgt voor planologische bescherming van het regionale stelsel droge keringen. Tevens komt er een hoogtenorm voor het stelsel van binnendijken. In overstromingsgevoelige gebieden kunnen regels worden opgesteld over de (on)wenselijkheid van nieuwvestiging van kwetsbare functies. De derde laag heeft betrekking op crisisbeheersing bij een eventuele overstroming. Het beleid voor de derde laag is vooral gericht op bewustwording van de kwetsbaarheid van vitale sectoren en infrastructuur die bij een overstroming zo goed mogelijk moeten kunnen blijven functioneren. De binnendijken kunnen worden benut als evacuateroute. In 2016 is de Zeeuwse Nota Waterkeringen 2016-2020 verschenen waarin het gezamenlijke beleid rondom meerlaagsveiligheid en samenhangende beleidsvelden is opgenomen.

In sommige gebieden kan de aanvoer van zoet water onvoldoende worden gegarandeerd. Voor die gebieden kan het zinvol zijn om te verkennen welke mogelijkheden er zijn om bij extreme neerslag het regenwater te bufferen, zodat voldoende zoet water beschikbaar is in perioden van droogte. Voldoende beschikbaar zoet water is vooral van belang voor de landbouw en fruitteelt.

2.7 Natuurvisie Zeeland 2017-2022

Op 21 april 2017 heeft Provinciale Staten de Natuurvisie Zeeland 2017-2022 vastgesteld. Natuurbeleid is een kerntaak van de provincie. Voor de Provincie Zeeland is de natuur van waarde voor samenleving en economie. Het provinciale natuurbeleid heeft drie doelen: behoud van het aantal soorten planten en dieren in Zeeland, vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid bij natuur en versterking van de relatie tussen natuur en economie. Het natuurbeleid omvat zeven thema's: natuurbescherming, natuurbeheer, natuurontwikkeling,

natuurherstel, natuurverbreding, natuurbeleving en landschap. In het kader van de Omgevingsvisie wil de provincie onderzoeken welke gebieden kunnen worden aangewezen voor nieuwe natuur en aanleg van bos die het beste bijdragen aan natuur- en landschapswaarden. Gebieden die bij voorkeur ook andere doelen dienen, zoals waterberging, verbreding van de landbouw, wandelen en recreatie. In grote delen van Zeeland is er nog rust en stilte, duisternis en ongestoorde vergezichten. De provincie heeft de bevoegdheid om gebieden met bijzondere waarden, zoals stilte, duisternis en openheid aan te wijzen als bijzonder provinciaal natuurgebied. De uitwerking hiervan kan desgewenst plaatsvinden in de Omgevingsvisie.

2.8 Zeeuwse Kustvisie

De Zeeuwse kust is van groot belang voor Zeeland én Nederland vanwege de waterveiligheid, natuurwaarden, landschap en erfgoed, alsmede de economie (toerisme en recreatie). Het aantal recreatieobjecten neemt er sneller toe dan de vraag. Het is noodzakelijk om in te zetten op kwaliteitsverbetering en vernieuwing in plaats van toename in kwantiteit. Het vinden van een balans tussen het beschermen van de kwaliteiten van de Zeeuwse kust (Zeeuwse DNA) en de ontwikkeling van nieuwe kwaliteiten is juist om die reden van belang. Dit vraagt om een integrale benadering vanuit waterveiligheid, natuur, landschap, recreatie & toerisme en mobiliteit. De Kustvisie geeft een antwoord op deze uitdagingen. De inzet is herstel van de delta en het aanbrengen van samenhang tussen natuur, landschap, (verblijfs)recreatie en samenleving. In de Kustvisie is een eerste aanzet gegeven voor het aanwijzen van gebieden met het doel om duisternis als omgevingskwaliteit te behouden, alsmede het behoud van de openheid van het landschap. De Kustvisie zal worden opgenomen in de Omgevingsvisie en bijbehorende Verordening.

2.9 Vrije tijdseconomie, Deltawateren en overig Zeeland

De vrijetijdseconomie is voor Zeeland van groot belang voor de werkgelegenheid. Tot die vrijetijdseconomie behoren de verblijfsrecreatie (hotels, campings, bungalowparken, jachthavens) en de dagrecreatie, zoals watersport, museumbezoek. Het provinciaal beleid heeft tot doel bezoekers en inwoners van Zeeland te bewegen meer geld te besteden en de werkgelegenheid te behouden en te laten groeien. Onderdeel van het provinciaal beleid is om meerdere ontwikkelingen elkaar kunnen versterken. Denk aan meer samenhang brengen tussen recreatieactiviteiten onderling en aan het versterken van de samenhang met natuur- en landschapswaarden. Door de verbinding tussen uiteenlopende activiteiten en belangen te zoeken ontstaan kansen voor nieuwe activiteiten. Een belangrijke basisvoorwaarde voor de vrijetijdseconomie is een aantrekkelijke recreatieve infrastructuur. Naast het versterken van de

routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen zijn belangrijk de informatievoorziening (wifinetwerk), duurzame mobiliteit (elektrische fiets) en recreatieve voorzieningen die de omgeving versterken.

De inzet is om de kaders van de Zeeuwse kustvisie niet alleen te vertalen in beleid voor de Noordzeekust, maar ook te kijken in hoeverre dit toepasbaar is voor de (oevers van de) Deltawateren en het achterland. Hierbij gaat het om het actualiseren van beleid voor verblijfsrecreatie Deltawateren en achterland, jachthavens en watersport en hotels.

2.10 Oosterscheldevisie 2018-2024

In de Oosterschelde groeit de intensiteit van diverse activiteiten en nemen de economische belangen toe, waardoor de Natura 2000 instandhoudingsdoelen onder druk komen te staan. Verschillende functies in de Oosterschelde beïnvloeden elkaars ontwikkelruimte. Het is noodzakelijk, maar niet eenvoudig om tot een evenwichtige afstemming te komen van het ruimtegebruik. Als gevolg hiervan zijn er drie 'prangende kwesties':

- het functioneren van het natuurlijk systeem en potentiële conflicten tussen gebruiksfuncties en natuurlijk systeem;
- conflicten tussen gebruiksfuncties onderling;
- een goede ruimtelijke kwaliteit.

Als gevolg van de Oosterscheldekering dreigen zandplaten en schorren te verdwijnen, wat gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelen. Zandsuppleties kunnen het proces van zandhonger wel beheersen, maar niet tegenhouden. Dit is geen duurzame situatie. Daarnaast is er de visserij die de ecologische draagkracht vermindert, omdat die de voedselpiramide verstoort. De schelpdierkweek en sleepnetvisserij kunnen bij een toenemend gebruik leiden tot een afname van de omvang en kwaliteit van leefgebieden van soorten en habitattypen. De zandsuppletie heeft potentieel negatieve effecten voor de schelpdiersector. Beheer en onderhoud van de dijken vereist een onbelemmerde toegang vanuit het water, wat conflicteert met de belangen van de Mosselzaad invang (MZI) installaties en vaste vistuigen. Door het toenemend recreatief medegebruik neemt mogelijk ook de verstoring van steltlopers en zeehonden op droogvallende platen toe.

Gebruiksfuncties in de Oosterschelde komen ook vaker met elkaar in conflict. Voor de watersport is er minder bevaarbaar areaal door de ontwikkeling van MZI's, oesterkwekerijen en vaste vistuigen. Daarnaast vraagt de veiligheid op het water aandacht, omdat de beroepsvaart, visserij en recreatievaart van dezelfde ruimte gebruik maken.

Tot slot vereist behoud van de authenticiteit van het Oosterschelde landschap met zijn weidse vergezichten en ongerepte horizonten om een slimme ruimtelijke inpassing van nieuwe ontwikkelingen.

2.11 Stedenbeleid, wonen en bedrijventerreinen

Aantrekkelijke steden zijn belangrijk voor de economische concurrentiekracht van Zeeland. Zeeland heeft vier kernsteden: Middelburg, Vlissingen, Goes en Terneuzen. De steden zijn op zichzelf te klein om een voldoende mate van stedelijke aantrekkelijkheid te bereiken. Door gezamenlijk een netwerk van complementaire kwaliteiten te ontwikkelen kan de agglomeratiekracht van de Zeeuwse steden worden vergroot. Voor die stedelijke aantrekkelijkheid zijn goede voorzieningen, een uitstekende woningvoorraad, excellent onderwijs en nabijheid van culturele voorzieningen, bereikbare zorg en een goede infrastructuur allemaal belangrijk. Verstedelijking is een brede maatschappelijke opgave, want binnen het stedelijk netwerk moet tevens de energietransitie, de infrastructuur voor het realiseren van een circulaire economie, klimaatadaptatie en een kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad worden gerealiseerd.

In de Omgevingsvisie zullen voor het provinciaal stedenbeleid een aantal overwegingen op hun consequenties nader worden verkend. Zo zou samen met de vier kernsteden ingezet kunnen worden op versterking van de integrale aanpak van centrumgebieden en transformatieprojecten voor woon-/werkgebieden. Ook kan aan de vier Zeeuwse steden worden gevraagd meer aandacht te geven aan de bundeling van woningbouw. Erkenning is nodig van het belang van het stedenbeleid als prioritaire maatschappelijke opgave. Het doel is een samenhangende gebiedsgerichte aanpak van de stedelijke centra mogelijk te maken.

Het voorgaande heeft consequenties voor de overige steden. De aanpak van bestaande en toekomstige leegstand van woningen in kleinere kernen en steden vraagt om een aanvulling op het bestaande instrumentarium. Daarbij kan onder andere worden gedacht aan een herstructureringsfonds en een integrale vastgoed aanpak. Via een gericht aanpak van sloop, herstructurering en beperkte nieuwbouw is het mogelijk te komen tot kleine compactere kernen. De opzet en effectiviteit van het huidige bedrijventerreinenbeleid schiet eveneens tekort. De focus zou meer moeten liggen bij de kansrijke locaties en bedrijfstakken die specifiek aandacht verdienen, zoals de ui bewerkende bedrijven en de grootschalige logistiek.

2.12 Mobiliteitsvisie Zeeland 2028

De Mobiliteitsvisie Zeeland (juli 2016) heeft een planhorizon tot 2028 en beschrijft de integrale beleidsdoelen voor verkeer en vervoer. Goede achterlandverbindingen via weg, water, spoor en buisleidingen zijn van groot belang voor de concurrentiepositie van de Zeeuwse havens, industrie en logistieke dienstverlening. De ambitie is om de betrouwbaarheid van het bestaande mobiliteitssysteem te blijven waarborgen (bij calamiteiten, zomerfiles), de reistijd waar mogelijk te verkorten en de verkeersveiligheid te vergroten. Snellere verbindingen en een grotere flexibiliteit in vervoersmogelijkheden (multimodale bereikbaarheid) zijn van groot belang voor de Zeeuwse economie.

Het bestaande infrastructuurnetwerk voor weg en water is redelijk compleet. De verbreding van de Tractaatweg (N62) naar 2 x 2 rijstroken is in uitvoering. Voor de provinciale wegen zal in de komende periode met name worden geïnvesteerd in optimalisaties (rotondes, extra rijbanen), met name met het doel om de doorstroming en de verkeersveiligheid te verbeteren. Dit betreft o.a. de Midden-Zeelandroute. Een Europese studie verkent de haalbaarheid van een spoortracé aan de oostzijde van het Kanaal Sas van Gent-Terneuzen. Ook is er de wens om een spoorverbinding te realiseren van Vlissingen naar Antwerpen (VEZA). Deze twee spoorverbindingen vergroten de multimodale bereikbaarheid van de Zeeuwse havens. Ook met de capaciteitsvergroting van de sluizencomplexen Terneuzen (in aanleg), Krammer en Volkerak waarvoor MIRT-onderzoek gaande is, wordt de bereikbaarheid over het water verbeterd.

De kwaliteit van bestaande landelijke fietsroutes wordt verbeterd door deze breder en veiliger te maken en door aanleg van ontbrekende schakels. Langs provinciale wegen is nog geen elektrische laadinfrastructuur gerealiseerd. Vanuit de markt is hiervoor wel interesse. Een discussiepunt is of er aanvullend op bestaande investeringen in buisleidingen in de Kanaalzone extra investeringen nodig zijn in de aanleg (of een betere benutting) van buisleidingen vanwege ambities op het gebied van circulaire en biobased economie.

In de Mobiliteitsvisie zijn al belangrijke keuzes gemaakt. Bij de integratie van dit beleid in de Omgevingsvisie kunnen er vanwege raakvlakken met ander beleid nog nadere afwegingen worden gemaakt. Daarbij kan onder meer worden gedacht het beperken van het aantal doorgaande provinciale wegen door steden/kernen (leefbaarheid) en bescherming van kwetsbare infrastructuur met het oog op eventuele evacuatie (meerlaagsveiligheid).

3 DE AANPAK VAN HET MER

3.1 Inleiding

Het doel van het MER is het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van plannen en besluiten. Dit doel wordt bereikt door het volgen van een bepaalde systematiek en een aanpak op maat. Op hoofdlijnen kunnen de volgende stappen worden onderscheiden:

1. Het beschrijven van de gevolgen en risico's van de ontwikkeling van milieu, natuur, landschap wanneer geen nieuwe (beleid)initiatieven worden genomen. Door de huidige situatie van milieu en leefomgeving te beschrijven en te verkennen hoe die zich zal (kunnen) ontwikkelen bij voortzetting van bestaand beleid (autonome ontwikkeling), ontstaat inzicht in mogelijk toekomstige knelpunten.
2. Het beschrijven van de gevolgen van het nieuwe (geactualiseerde) omgevingsbeleid aan de hand van een specifieke set van beoordelingscriteria. Deze beoordelingscriteria zijn mede gebaseerd op wettelijke kaders en relevante (provinciale) beleidskaders en doelstellingen.
3. De implicaties van keuzen voor nieuw beleid worden vergeleken met die van de huidige situatie en autonome ontwikkeling. De vraag daarbij is of nieuw beleid bijdraagt aan een betere toestand van milieu, leefomgeving en duurzame ontwikkeling dan bij voortzetting van bestand beleid. Indien er sprake is van onwenselijke niet-acceptabele gevolgen wordt onderzocht of andere keuzen tot een beter doelbereik leiden en minder negatieve gevolgen voor milieu en leefomgeving.

In de volgende paragraaf wordt toegelicht welke set van beoordelingscriteria worden gebruikt in het MER, welke gebiedsgerichte aanpak (maatwerk) wordt gevolgd voor het beoordelen van beleidskeuzen en wat de alternatieven zijn in dit MER. Paragraaf 3.3 geeft een toelichting op de Passende beoordeling die wordt opgesteld.

3.2 Gebiedsgerichte aanpak, beoordelingskader en alternatieven

In het MER voor het Omgevingsplan 2012-2018 is gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak van de effectbeoordeling. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen drie gebieden. Met die aanpak was het mogelijk om op meer navolgbare en transparante wijze de gevolgen en mate van doelbereik van het omgevingsbeleid te beschrijven en beoordelen. Om die reden wordt die werkwijze in dit MER gecontinueerd, waarbij nog een vierde gebied wordt onderscheiden. Het stedennetwerk Middelburg, Vlissingen, Goes en Terneuzen is als vierde gebied onderscheiden, omdat het stedenbeleid een meer prominente plaats krijgt in de Omgevingsvisie. Het stedenbeleid is een belangrijke

bouwsteen voor het bereiken van de doelen op het gebied van duurzame economie, energietransitie en gezondheid en kwaliteit van de leefomgeving. In dit MER wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende vier gebieden:

- Kanaalzone en Sloegebied
- Stedennetwerk Middelburg, Vlissingen, Goes en Terneuzen
- Kust en deltawateren
- Landelijk gebied

De Omgevingsvisie bevat beleid op een hoog abstractieniveau. Daar hoort een MER bij die de gevolgen van dit nieuwe beleid ook op een vergelijkbaar hoog abstractieniveau beschrijft. Het MER moet antwoord geven op de vraag of het omgevingsbeleid de duurzaamheidsdoelen beter weet te realiseren dan bij voortzetting van bestaand beleid. Om die reden is voor dit MER gekozen voor een beoordelingskader gebaseerd op de belangrijkste duurzaamheidsopgaven en thema's. Dat zijn de opgaven en thema's die onder andere in de Nationale Omgevingsvisie centraal staan en die richting geven aan de Zeeuwse Omgevingsvisie. Bij die beoordeling van de strategische duurzaamheidsopgaven spelen diverse aspecten (beleidsmatig en wettelijk) een rol (zie tabel 2).

Tabel 2. Beoordelingskader MER

Duurzaamheidsopgaven	Beoordelingsaspecten
Duurzame economie	Biobased/circulaire economie Duurzame landbouw Vrijetijdseconomie Mobiliteit en bereikbaarheid Aantrekkelijk vitaal stedennetwerk
Ergietransitie	Duurzame energieopwekking CO ₂ -emissie Energieopslag in de ondergrond
Klimaatbestendige leefomgeving	Overstromingsrisico's Risico's op droogte Beschikbaarheid zoet water
Behoud van biodiversiteit	Kwaliteit oppervlakte/grondwater Stikstofemissie Natuurnetwerk Zeeland Natura 2000 gebieden Landschap en erfgoederen (incl. archeologische waarden)
Gezondheid en kwaliteit leefomgeving	Geluid Luchtkwaliteit Hittestress Verkeersveiligheid Externe veiligheid Spoedlocaties bodem Kwaliteit woningvoorraad

De keuze om in dit MER de implicaties van de Omgevingsvisie te beoordelen op een hoog abstractieniveau brengt met zich mee dat er geen concrete m.e.r.-plichtige en m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten worden beoordeeld. Over deze activiteiten worden in de Omgevingsvisie geen concrete besluiten genomen. De eventuele beoordeling van dit soort activiteiten kan op een later moment plaatsvinden als zich een concreet besluit voordoet. Met die aanpak wordt gewerkt in de geest van de Omgevingswet om de onderzoeksinspanning te beperken waar dat mogelijk en zinvol is. Het MER voor de Omgevingsvisie beperkt zich tot de kaders die worden gesteld ten aanzien van mogelijk toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en de beoordeling van de gevolgen daarvan.

In dit MER worden twee alternatieven onderscheiden, namelijk het alternatief voortzetting van het huidige omgevingsbeleid en het alternatief met daarin het nieuwe omgevingsbeleid. Met dit MER wordt tevens voldaan aan de eventuele plan-m.e.r.-plicht van sectoraal beleid, zoals de Natuurvisie en Mobiliteitsvisie.

3.3 Passende beoordeling

Een groot deel van de kust en deltawateren is onderdeel van het Europese netwerk van Natura 2000-gebieden. Ook buiten de kustzone en deltawateren zijn er in het landelijk gebied nog enkele verspreid liggende Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden geldt een strikt beschermingsregime. Voor deze gebieden en de planten-en diersoorten die er leven en foerageren gelden zogenoemde instandhoudingsdoelen. Ruimtelijke ontwikkelingen mogen niet leiden tot een significante aantasting van die gebieden (habitats) en soorten. Voor die onderbouwing dient een zogenoemde Passende beoordeling te worden opgesteld. Dit is een ecologisch onderzoeksrapport over de huidige kwaliteit van deze habitats en soorten en de mate waarin voldaan wordt aan instandhoudingsdoelen. In dit rapport wordt beschreven wat de eventuele gevolgen zijn van het nieuwe omgevingsbeleid voor de instandhoudingsdoelen en de mogelijkheden om die gevolgen te mitigeren.

In de kustzone en delen van de Deltawateren bevinden zich stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden die worden beschermd met behulp van het instrumentarium van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Dit is met name van belang voor activiteiten die stikstofemissie met zich meebrengen, zoals verkeer, glastuinbouw, intensieve veehouderij en industrie. De provincie Zeeland heeft aanvullend op de systematiek van de PAS beleid ontwikkeld. Voor nieuwe activiteiten waarvoor een Natuurwetvergunning vereist is, is een maximum gesteld aan de stikstofdepositie: 1,5 mol N/ha/jaar (i.p.v. 3 mol N/ha/jr.). Binnen de provincie Zeeland zijn er weinig mogelijkheden om stikstofruimte te creëren en de beschikbare stikstofdepositieruimte neemt

geleidelijk af. Hierdoor kunnen beperkingen ontstaan voor nieuwe economische activiteiten en initiatieven. In de Passende beoordeling zal worden onderbouwd dat de beoogde ontwikkelingen niet leiden tot negatieve effecten op beschermde natuurwaarden. Ten aanzien van de beoordeling van mogelijke negatieve effecten van stikstof is het echter niet mogelijk om, overeenkomstig het proces van vergunningverlening, ontwikkelingsruimte binnen de PAS te gebruiken als mitigerende maatregelen.

4 PARTICIPATIE OMGEVINGSVISIE EN ZIENSWIJZEN MER

4.1. Participatieproces Omgevingsvisie

In de Statenvergadering van 10 februari 2017 heeft Provinciale Staten een motie van PvdA en GroenLinks aangenomen die het college van Gedeputeerde Staten verzoekt om de mogelijkheden te onderzoeken burgers actiever te betrekken bij toekomstige projecten. Betrokkenheid van burgers en maatschappelijk draagvlak acht Provinciale Staten van groot belang. Zeker wanneer het grote maatschappelijke opgaven betreft, zoals het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie.

In de aanloop naar de Omgevingsvisie zijn in verschillende sessies met Provinciale Staten diverse kernthema's geformuleerd. Deze thema's bevatten diverse discussiepunten die met betrokken partners verder uitgewerkt gaan worden. Deze zijn samengevoegd in de Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie. Deze Agenda wordt verder uitgewerkt in een Kadernota Zeeuwse Omgevingsvisie en dient als basis voor het participatieproces. Provinciale Staten wil daarmee de discussiepunten en dilemma's voor de Omgevingsvisie duidelijk in beeld krijgen.

Het participatieproces vindt plaats in twee fasen en over twee doelgroepen. In fase 1 vindt een toetsing plaats van de discussiepunten in de Agenda Zeeuwse Omgevingsvisie. Op het moment van de terinzagelegging van deze notitie reikwijdte en detailniveau is de eerste fase voltooid. Tijdens de zomerperiode heeft een digitale consultatie plaatsgevonden, waarbij o.a. gebruik is gemaakt van social media (Facebook, Twitter) en de reguliere pers. Daarnaast hebben op diverse andere wijzen consultatietrajecten plaatsgevonden. De resultaten hiervan zijn verwerkt in een discussienota Zeeuwse Omgevingsvisie die op 19 september op de agenda van Gedeputeerde Staten staat. Behandeling van de Kadernota Zeeuwse Omgevingsvisie is op 7 november in Gedeputeerde Staten en op 15 december in Provinciale Staten.

Fase 2 start kort na vaststelling van de Kadernota Zeeuwse Omgevingsvisie in Provinciale Staten van 7 november. Regionale bijeenkomsten worden georganiseerd waarbij de inhoud van de Kadernota zal worden toegelicht. Burgers en maatschappelijke partners worden uitgenodigd om in het vervolgetraject te participeren. Doel van fase 2 is om de in beeld gebrachte dilemma's in fase 1 te verdiepen en verrijken. De Zeeuwse Samenleving wordt in twee doelgroepen opgesplitst, in de 'burgers' van Zeeland en daarnaast het bedrijfsleven, medeoverheden en het maatschappelijk middenveld.

4.2 Zienswijzen op het MER

Burgers, belangenorganisaties en eenieder die zich betrokken voelt bij het belang van de inbreng en het meewegen van de gevolgen van de Omgevingsvisie voor het milieu, natuur en landschap in Zeeland hebben de gelegenheid zienswijzen in te dienen. Het indienen van zienswijzen kan vooraf plaatsvinden in het kader van de publicatie van deze notitie reikwijdte en detailniveau én nadat Gedeputeerde Staten het ontwerp Omgevingsvisie ter inzage leggen tezamen met het MER (voorjaar 2018). Ook de Commissie voor de milieueffectrapportage, wettelijke adviseurs en bevoegde instanties worden uitgenodigd om zienswijzen in te dienen.

Tijdens de periode van de terinzagelegging van deze conceptnotitie reikwijdte en detailniveau kunt u reageren op de voorgestelde aanpak van het MER en met voorstellen komen voor onderwerpen die u in het bijzonder van belang acht. Wat moet er in het MER worden onderzocht en op welke manier moet dat gebeuren? Alle binnengekomen schriftelijke reacties worden bijeengebracht in een Nota van zienswijzen. Uw zienswijzen worden voorzien van een voorlopige reactie over hoe die worden meegenomen bij het opstellen van het MER. Eenieder die een zienswijze heeft ingediend zal hiervan een exemplaar ontvangen.

U kunt uw schriftelijke reactie sturen naar:

Provincie Zeeland
t.a.v. Mevrouw A.E. Korteweg
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Of door een mail te sturen naar: omgevingsvisie@zeeland.nl

Onder vermelding van "reactie op notitie reikwijdte en detailniveau MER Omgevingsvisie Zeeland".

Planning

Voor de Omgevingsvisie en het MER is de planning van belangrijke beslismomenten als volgt:

- vaststellen discussienota Zeeuwse Omgevingsvisie en conceptnotitie reikwijdte en detailniveau MER door Gedeputeerde Staten op 19 september 2017;
- vaststellen Kadernota Zeeuwse Omgevingsvisie door Gedeputeerde Staten op 7 november 2017;
- vaststellen Kadernota Zeeuwse Omgevingsvisie door Provinciale Staten op 15 december 2017;

- vaststellen ontwerp Omgevingsvisie en concept MER door Gedeputeerde Staten: februari 2018;
- vaststellen Omgevingsvisie door Provinciale Staten: september 2018.